

ΑΡΧΑΪΚΗ ΕΠΟΧΗ

ΟΙ ΤΕΧΝΕΣ

ΟΙ ΤΕΧΝΕΣ

Κατά την αρχαϊκή περίοδο η **τέχνη** κυριαρχείται από δύο νέες μεγαλειώδεις δημιουργίες:

- ① την ανέγερση μεγάλων λίθινων ναών
- ② την δημιουργία λίθινων αγαλμάτων σε φυσικό ή υπερφυσικό μέγεθος

Εδώ πρέπει να αναφέρουμε την μεγάλη **επίδραση** των **Ελλήνων** δημιουργών από την **Ανατολή** και την **Αίγυπτο**.

Ο ναός Hathor στην Dendera στην Άνω Αίγυπτο

Πηγή εικόνας: <https://www.trekearth.com/gallery/Africa/Egypt/Inland/Luxor/photo1581424.htm>

Ναός στην πόλη Esna στην Αίγυπτο

ΑΡΧΑΙΑ ΠΕΡΣΕΠΟΛΙΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΠΕΡΣΕΠΟΛΙΣ

ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΝΑΩΝ

Κατά την αρχαϊκή περίοδο ξεκινά στην Ελλάδα η ανέγερση μεγάλων ναών από πέτρα ή **μάρμαρο**. Το βασικό σχήμα του θυμίζει μυκηναϊκό μέγαρο και αποτελείται από

- ① έναν ανοικτό προθάλαμο, τον **πρόναο** με δύο κίονες
- ② και ένα κυρίως δωμάτιο, τον **σηκό**

Ο ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΣΤΟΥΣ ΔΕΛΦΟΥΣ

<https://delphi.culture.gr/o-θησαυρος-των-αθηναιων>

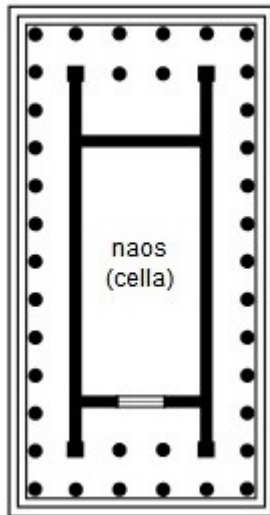
ΑΡΧΑΪΚΟΙ ΝΑΟΙ

Αργότερα θα προστεθούν κι **άλλα στοιχεία**:

- ένας ανοικτός χώρος στο πίσω μέρος του ναού, ο **οπισθόδομος**
- μια κιονοστοιχία γύρω από το κτήριο, το **πτερό**

Έτσι οι ναοί θα γίνουν μεγαλύτεροι και πιο εντυπωσιακοί.

Ο ναός του Ηφαίστου (Θησείο) στην Αθήνα είναι ο καλύτερα διατηρημένος αρχαίος ναός στην Ελλάδα

Πηγή εικόνων:

Αριστερά: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Greek_temples.svg

Δεξιά: https://el.wikipedia.org/wiki/Ναός_Ηφαίστου

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΙ ΡΥΘΜΟΙ

Την αρχαϊκή περίοδο επικρατούν δύο κύριοι αρχιτεκτονικοί ρυθμοί στην κατασκευή ναών:

① ο δωρικός και

② ο ιωνικός

Ο δωρικός ρυθμός εξελίχθηκε στην δωρική κυρίως Πελοπόννησο, ενώ ο ιωνικός ρυθμός επικράτησε στα ιωνικά κέντρα της Μικράς Ασίας και των νησιών του Αιγαίου.

Ακρωτήριο

Σίμη

Γείσο καταέτιο

Τύμπανο

Γείσο (οριζόντιο)

Πρόμοχθος

Μετόπη

Κανών

Σταγόνες

Επιστύλιο

Άβαξ

Εχίνος

Υποτραχήλιο

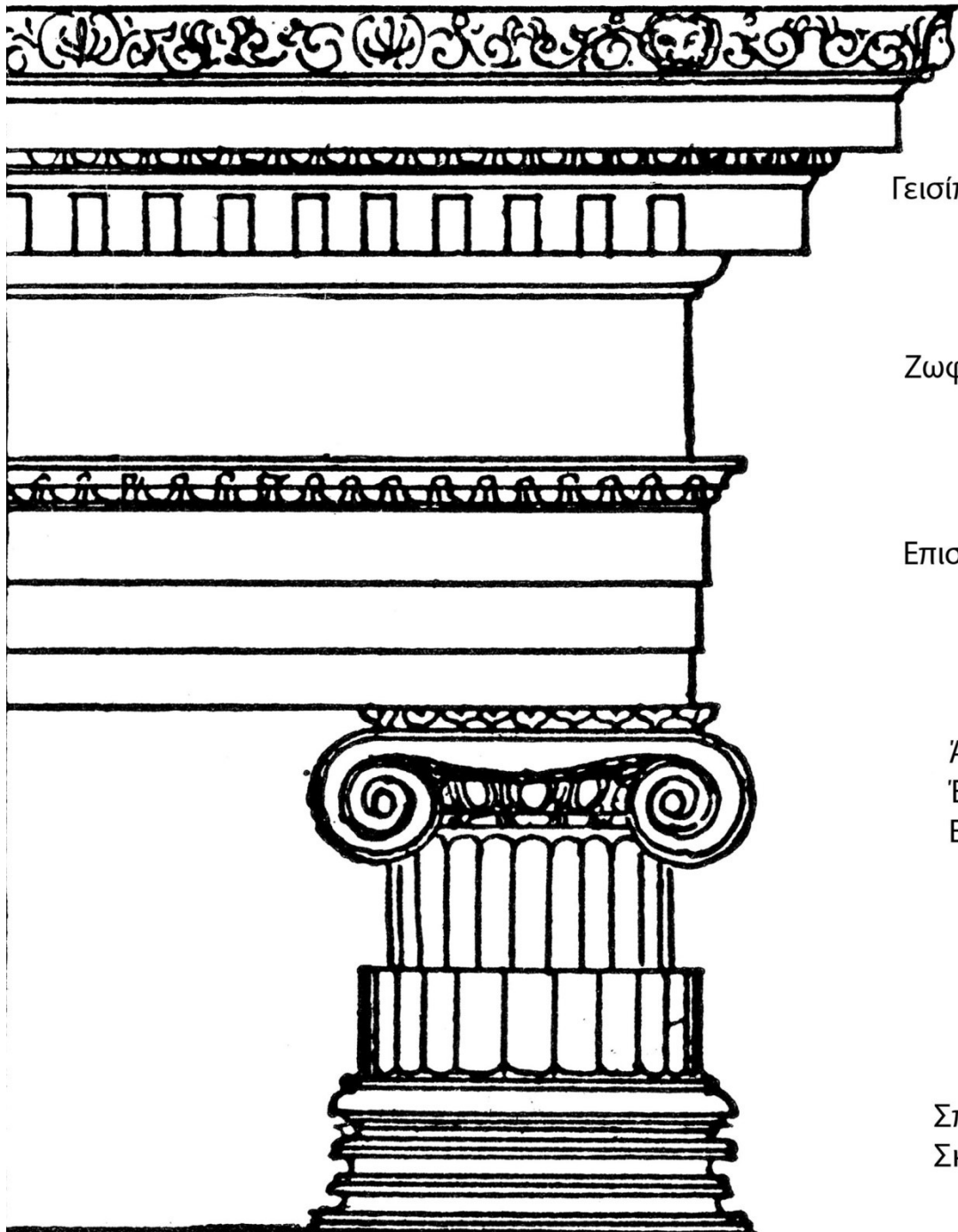
Δακτύλιοι

ΔΩΡΙΚΟΣ ΡΥΘΜΟΣ

Στυλοβάτης

Πηγή εικόνας: https://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/history/art/page_025.html

Ευθυντηρία

Γείσο

Γεισίποδες

Ζωφόρος

Επιστύλιο

Άβαξ
Έλικες
Εχίνος

Σπείρα
Σκοτίες

ΙΩΝΙΚΟΣ
ΡΥΘΜΟΣ

ΠΑΡΘΕΝΩΝΑΣ – ΤΟ ΚΛΑΣΣΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΩΡΙΚΟΥ ΡΥΘΜΟΥ

Πηγή εικόνας: <https://m.naftemporiki.gr/story/1134279/parthenonas-prasino-fos-gia-tin-apokatastasi-tou-dutikou-aetomatos>

Ο ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΟΜΟΝΟΙΑΣ ΣΤΟΝ ΑΚΡΑΓΑΝΤΑ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

Πηγή εικόνας: <https://www.youtube.com/watch?v=9MPFTRXJ1Ao>

ΓΛΥΠΤΙΚΗ

Την αρχαϊκή εποχή δημιουργούνται τα πρώτα αγάλματα:

- στην Κρήτη από ασβεστόλιθο

- στην Νάξο από μάρμαρο

Αυτό οφείλεται κυρίως στις επαφές και τις εμπορικές σχέσεις που έχουν οι Έλληνες με τους Αιγύπτιους. Η επίδραση από την Αίγυπτο στην ελληνική γλυπτική είναι μεγάλη.

ΓΛΥΠΤΙΚΗ

Τα αγάλματα αυτά είναι σε φυσικό ή υπερφυσικό μέγεθος και παριστάνουν τόσο ανδρικές (κούροι) όσο και γυναικείες μορφές (κόρες).

Οι κούροι είναι όρθιοι, γυμνοί, με γυμνασμένα σώματα και πλούσια κόμη και προτεταμένο το αριστερό τους πόδι. Οι κόρες είναι και αυτές όρθιες, κομψά ντυμένες, στολισμένες με όμορφα κοσμήματα.

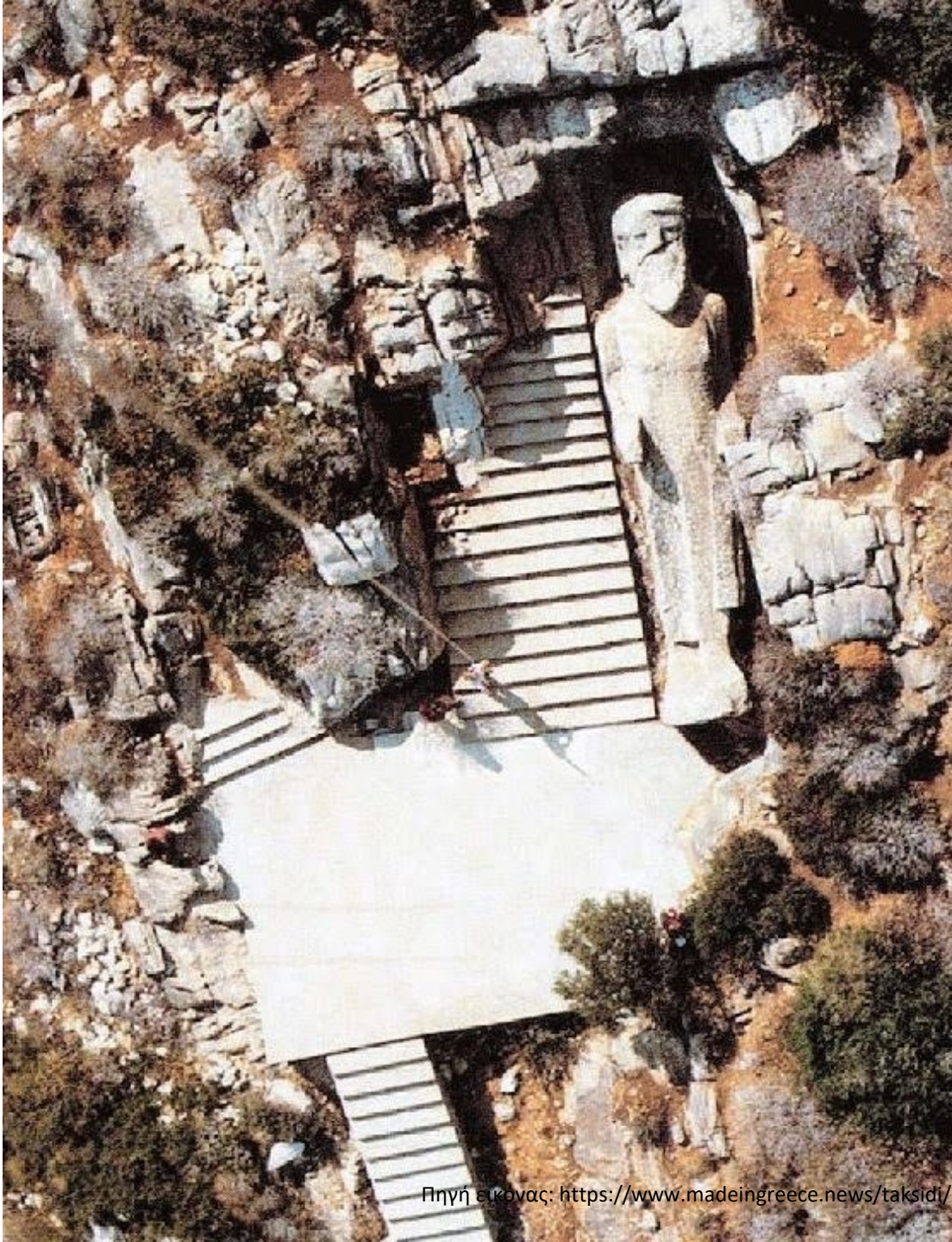

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΑ
ΑΓΑΛΜΑΤΑ

ΓΙΓΑΝΤΙΑΙΟΣ ΚΟΥΡΟΣ ΤΗΣ ΝΑΞΟΥ

Πηγή εικόνας: <https://www.explore-naxos.com/el/destinations/o-koyros-toy-apolloa>

Ο κούρος του «Απόλλωνα»
στη Νάξο από ψηλά.
Το μέγεθός του είναι
εντυπωσιακό!

ΝΑΞΟΣ

Πηγή εικόνας: <https://polis24.gr/το-ηλιοβασίλεμα-στη-πορτάρα-νάξου>

Ο κούρος του Κροΐσου ή
κούρος της Αναβύσσου
Βρέθηκε στην Ανάβυσσο Αττικής
530 προ Χριστού

Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Αθήνα

Κόρη ντυμένη με πέπλο
από την Ακρόπολη της Αθήνας, γύρω
στο 530 προ Χριστού
Μουσείο Ακροπόλεως, Αθήνα

Επιτύμβιο άγαλμα κόρης από παριανό μάρμαρο. Βρέθηκε στη Μερέντα Αττικής (αρχ. Μυρρινούς). Ήταν στημένο πάνω στον τάφο της Φρασίκλειας. Η κόρη φοράει στεφάνη και κοσμήματα (περιδέραιο, σκουλαρίκια, βραχιόλια) και μακρύ χιτώνα, χρωματισμένο ερυθρό, με ποικίλα εγχάρακτα κοσμήματα επίσης χρωματισμένα. Έργο του γλύπτη Αριστίωνος από την Πάρο.

Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Αθήνα

Ύψος αγάλματος 1,79μ.

Ύψος με τη βάση 2,115μ.

ΓΛΥΠΤΙΚΗ

Κατά την αρχαϊκή περίοδο εκτός από τις κόρες και τους κούρους οι τεχνίτες δημιουργούν

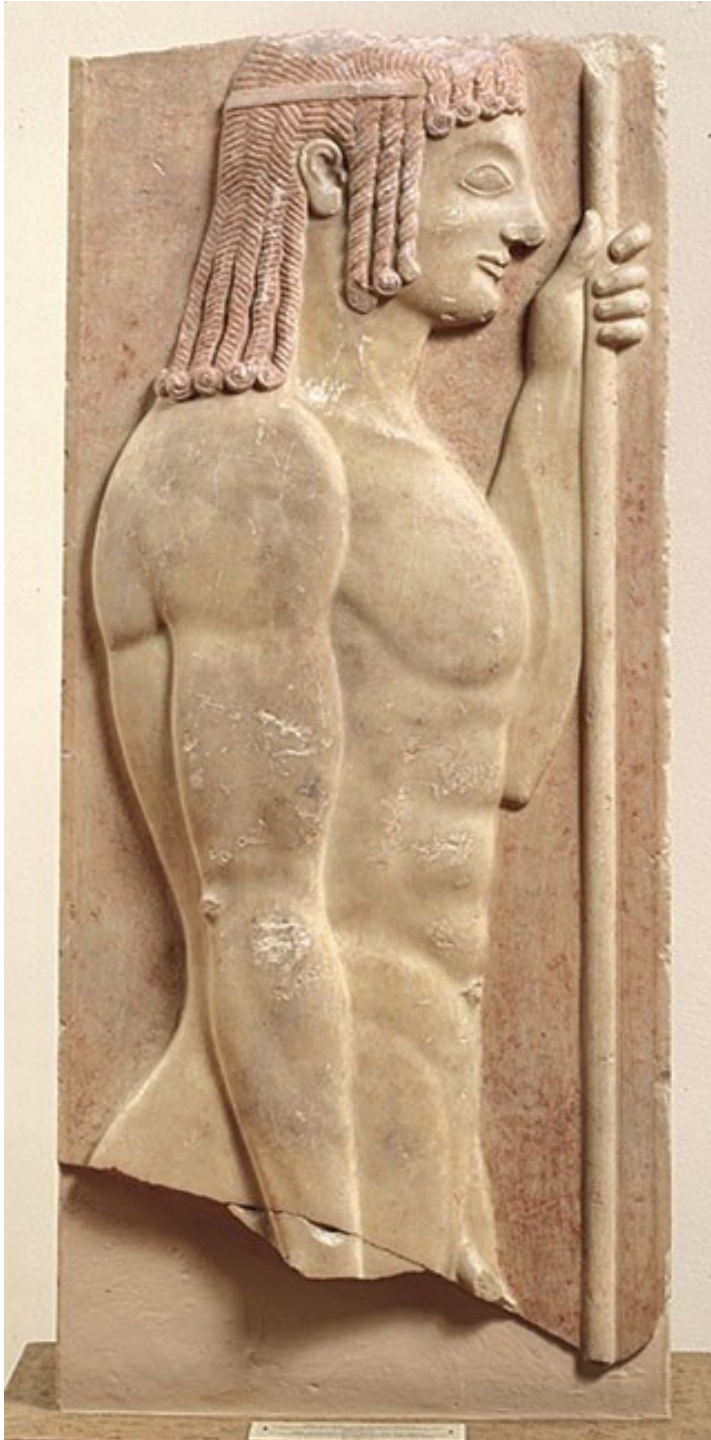
- αγάλματα θεών
- μυθικά πλάσματα, όπως σφίγγες
- επιτύμβιες στήλες
- και διάφορα ζώα (λιοντάρια, άλογα, κτλ.)

Άγαλμα σφίγγας από πεντελικό μάρμαρο.
Από τις πρωιμότερες αρχαϊκές σφίγγες.
Βρέθηκε στα Σπάτα Αττικής.
570– 550 π.Χ.

Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Αθήνα

28. Σφίγγα στήριξη. Μουσείο αρχαιολογικών ερευνών της Σπάρτης. Αποκάλυψε από τον αρχαιολογικό χώρο της Σπάρτης, στα Σπάτα, Αττικής, το 1958.
29. Sphinx of the Maidens. Pentelic marble. Found in Sparta, Attica. One of the earliest known Attic sphinxes. It was once used as a base of a column.
About 570 B.C.

Μαρμάρινη επιτύμβια στήλη νέου αθλητή,
από την Αθήνα, 550-540 π.Χ.

Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Αθήνα

ΚΕΡΑΜΙΚΗ

Μεγάλη άνθηση κατά την αρχαϊκή εποχή έχει η κεραμική. Μεγάλα κέντρα κεραμικής τέχνης αναδεικνύονται:

- η **Κόρινθος** κατά τον 7^ο αιώνα προ Χριστού
- η **Αθήνα** κατά τον 6^ο αιώνα προ Χριστού

Οι τεχνίτες στρέφονται από την γεωμετρική διακόσμηση των αγγείων σε θέματα από την **φύση** αλλά και σε θέματα καθημερινής ή και θρησκευτικής ζωής, και της μυθολογίας.

ΚΕΡΑΜΙΚΗ

Αναπτύσσονται δύο βασικές τεχνικές:

① η μελανόμορφη και

② η **ερυθρόμορφη**

Στα μελανόμορφα αγγεία βάζονται οι μορφές μαύρες πάνω στην **κοκκινωπή** επιφάνεια των αγγείων, ενώ στα **ερυθρόμορφα** αγγεία οι μορφές είναι **κόκκινες** πάνω στην μαύρη επιφάνεια των αγγείων.

Ο Αίας και ο Αχιλλέας παίζουν ζάρια σε μελανόμορφο αμφορέα του Εξηκία
Museo Gregoriano Etrusco, Βατικανό, Ρώμη

Πηγή εικόνας: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Akhilleus_Aias_MGEt_16757.jpg

Δρομείς σε παναθηναϊκό αμφορέα, 530 π.Χ.

Πηγή εικόνας: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Greek_vase_with_runners_at_the_panathenaic_games_530_bc.jpg

Ο Ηρακλής παλεύει και φονεύει το Βούσιρι Από τις Θεσπιές Βοιωτίας. Γύρω στα 470 π.Χ.

Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Αθήνα

Πηγή εικόνας: https://www.lifo.gr/articles/archaeology_articles/148667#seventh

Σκηνή σχολείου, 490-480 π.Χ.,
Αττική ερυθρόμορφη κύλικα του Δούρι.

Staatliche Museen zu Berlin, Stiftung Preußischer Kulturbesitz, Antikensammlung, Βερολίνο

Πηγή εικόνας: <https://argolikivivliothiki.gr/2015/12/16/school-books/σκην-σχολε-ου-α/>

ΤΕΧΝΕΣ

Ταυτόχρονα ανθίζουν οι τέχνες της:

- μεταλλοτεχνίας
- μικροτεχνίας
- πλαστικής με ειδώλια από πηλό
- πλαστικής με ειδώλια από χαλκό

Η **ευημερία** και το **καλό γούστο** εκφράζονται σε κάθε εκδήλωση της ζωής.

Εικόνα δεξιά: Χάλκινο αγαλμάτιο κόρης-δρομέα από το ιερό του Διός στη Δωδώνη. 550-540 π.Χ.

Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Αθήνα

Πηγή εικόνας: <https://www.namuseum.gr/collection/archaiiki-periodos-3/>